

(בהנוגע להפיזור של *Milgram* עומד על שורעט...) אין צריכים לחכות כיון שנמצאים בחודש כסלו, אולי תצייר כאן (הצביע לעבר קצה העליון השמאלי של התמונה...) שיהי' למעלה מהמוסלמי. הנ"ל: עזו השבוע אחזן. או"ש: איך שלא יהי' לכאן או לכאן אבל בכל אופן - למעלה גם במקרים גם בגשמיות.

אד"ש ניגש לחדר קטן שם היו מונחות כמה ציורים. הנ"ל: כאן הדברים הנוראים שלא רציתי להראות, לא נמצא מקום... או"ש נכנס לשם והביט על התמונות. נאח"כ חזר להביט על התמונות. וניגש לתמונה היאך שאנשי אשור עובדים.

אד"ש: אצל הציירים של מצרים הי' חוק לצייר (הראש) כאן והגוף במקום ההוא. (הערות המעתיק - שלא היו מציירים כל הגוף כנגד הרואה כ"א רק החזק משא"כ הראש הי' נוטה לצד כו'). איני יודע הפירוש אבל כך הוא המנהג שלהם בכל דרך של מצרים שחלק החזה הוא לציירים כנגד הרואה כמו כאן (הראה על ציור). שהפנים כמו כאן והרגלים כמו כאן אבל חלק הזה (החזה) פטו איש הזה (הראה על הציור). (כוונת אד"ש: שבציור שעשה היו שני אנשים א' נצטייר עט כל הגוף נגד הרואה משא"כ השני פניו ורגליו להצו משא"כ החזה (כמו ציור המצריים). ומכיון שהט' מצריים הי' לו לצייר שני האנשים באופן זה, $\frac{1}{2}$) "וכיון שכאן הוא הדגשה שזה מצרי צריך להיות החזה כאן כי זה הנמשל שלהם שהם מציירים זה. הנ"ל: זה מדבר על אשור.

ניגש לתמונה של "כרובים" ואמר או"ש: יש כאן עוה"פ הכעי' של הכרובים - עם הפניו שזה איש מבוגר והכנפיים הט' למעלה ולא...

ניגש לתמונה של הרבי הצ"צ בנר. (ונראה כמו נר של קרח שהקרח נמס). ואמר הנ"ל: לפני סוף הגלות. או"ש: אבל זה הרושט של קרח שזה נמס. הנ"ל: כך צ"ל. זה רגע לפני הגאולה.

חזר לענין של הכרובים. או"ש: זה לא כמו הכתוב, אבל זה מסתמא מחסרון ידיעה מהכתובים ומאמרי חז"ל... החסרון הוא יותר... דגוש שכל הנוצרים מציירים באופן כך. הנ"ל: ואיך באמת צ"ל? אד"ש: סוככים על הכפורת - כתוב מפורש בתורה! סוככים למטה - כתוב סוכ' כים בכנפיהם על ג' הכפורת. וכאן הט' למעלה מהכפורת. אלא על הכפורת גופא והמעל גופא צריך... וכפי... שאמרתי שכאן חסרון נוסף שזהו שיטת הנוצרים למה הם מציירים כך... צריך לא לישב רחוק, ככתוב, אבל לא באו שזקופים אלא למטה יותר והעיקר שהכנפיים צ"ל באופן... יותר למטה על הכפורת.

ניגש לאיזה תמונות ושאל אד"ש: מה יש כאן? יש כאן ממש שקנו? הנ"ל: כבר מזמן אד"ש: אתה צריך לפרסט שאתה מוכר אותם. השאר עכ"פ. יש כאן ג"כ מחיר קבוע בירולאריט? הנ"ל: אנשים התעלפו על המחיריט (הגדולים) ע"כ לא רציתי לפגוע בבריאותם.

אד"ש (בחיוך): צריך לעשות מודעה שזהו רק לאנשים בריאים... ולעשות... המחיריט על התמונות. בכוי שלא יסדירו אותך אח"כ (בעת מעשה).

- יומן חודש כסלו, ה'תשל"ב -

אד"ש: זה הכל מה שיש? אין ציור של חסיד רוקד? חנ"ל: יש. אד"ש: איפוא.
הראה לכ"ק אד"ש ציור היאך שא' מלובש בכתר רוקד. ואמר אד"ש: זה נראה כמו שהולך
בכתר! להכתיר את המלך או מלאך או א"ע אבל אין שוט ריזון? חנ"ל: ריזון שמה
אד"ש: אבל זה נראה שהוא הולך בדרכו והולך עם הכתר למישהו הנמצא שם.

הראה לאד"ש ציור של משיח (בציור של אד"ש) "עני ורוכב על החמור" וחייך אד"ש
ועשה עט ידו הק' בתנועה של ביטול.

אח"כ אפר לו אד"ש: עכ"פ יש לך עור זמן.. תעשה כמה ליסוגרפיות.

אח"כ ראה תמונה.. ושאלהו אד"ש: אט זה מירושלים. חנ"ל: זה לא מדויק, זה
קומפוזיציה.

אד"ש (לר"י קרינסקי שי'): מען זאל מאכן א קטלוג מיט די פרייזעס פון די גילדער
ופנה אל חנ"ל ואמר: שיעשה ציור היאך שחסידים רוקדים.

חנ"ל: אני רציתי לנסוע מעיר לעיר ובחקה שימכרו אחזיט מהתמונות..

אד"ש: בוודאי בי"ט כסלו יהי' כמה אורחייט מארה"ב וממוינות אחרות. אט תסדר

כאן שיהי' מסודר אזי יסורו המסדרים הכל מתדש שיבקרנו כאן ויהיו מוכנים

ליסוגרפיות וצילומים ויכול כ"א לקנות ולקחת למקומו ובפרט כראי שיהי' איזה

ביאור עכ"פ ביאור עזר מחוכן הציור וכן מה טוב ליחן למסקנא ציור ממצות

מעשיות. מקום שמצוייר תפילין, ציצית, נרות שבת וכיו"ב. לבאר חוכן הציור

כמו שיבוא ותעיקר שאח"כ יהי' משהו שמקשר ציור מסוייט למצוות מסוימות כמו

תפילין, ציצית כשרות נרות שבת שופר אבל העיקר שיהי' ג"כ המחיר ויהי' שיהי'

בהצלחה. אח"כ שאלהו אד"ש: כמה ציורים. חתמת "חברון". אבל ציור א' כתוב

"קרית ארבע". צריך שיהי' כתוב "חברון".

תודה רבה על הנחת רוח ויהי' בהצלחה הולכת וגוברת.

בשעה 4:30 לערך הלך אד"ש בחזרה ל770. כנכנס הבית ב"זאל" ואח"כ נכנס

לחדרו הק'. אח"כ נכנס חנ"ל והי' שם (15 ח' 19).

בהמשך להנ"ל שמעתי: אד"ש אמר לו שהתמונות מה שעשה(ע"ע- שהם מראים על עניינים

רוחניים) יעשה אותם כמו שהם בגשמיות הדברייט שהרי' ע"ל יהיו כל העניינים

בגשמיות כפשוטו ואין מקרא יוצא מידל' פשוטו.

שאלהו אט עשה איזה תמונות בהיותו כאן? וענה בשלילה, וחטט ע"ז מפני שהי'

מרה שחורה. ואמר אד"ש: שיעשה תמונה מ... מרה שחורה..

עש"ק פ' ויצא: בימיט אלו אד"ש עונה על פעולות שונות וכו': שנת' וח"ח

ורבר בעתו- כחודש הגאולה ובסמיכות... ליוד כסלו יום הגאולה

אזכיר עה"צ."

הצייר ברוך נחשון שי' סיפר פעם שכ"ק אדמו"ר שליט"א אמר לו לפני כמה שנים שנשמתו הוא נשמה של צייר בימי הביניים שצייר הנ"ל לא עשה ציוריו לפי יהדות וזהו שנשאר בעבורו שבציוריו יעשה ענייני של יהדות כו'.

מוצש"ק פ" ויצא, ליל יו"ד כסלו, חג הגאולה דכ"ק אדמו"ר האמצעי: בתחילת ההתוועות דיבר ע"ד כ"ק אדמוהאמ"צ שהתחיל להדפיס ספרי נגלה וחסידות (דפוס הו"ע לזורי דורות כפחגם הצ"צ) והלימוד מזה בימינו. אמר מאמר ר"ה פדה בשלום נפשי גו' רש"י ד"ה (כ"ח, י"ג). לקולוי"צ. דיבר בארוכה ע"ד ארץ הק' שיעמדו בתוקף המתאים כמו שעמדו ע"ע (בשבוע האחרון). ציוה לנגן ניגון אדמו"ר האמצעי (בעת הניגון הביט על כל הנאספים מקצה אל קצה). ניגון אדמוה"ז (ד' בכוח) פ"א (בעת התחלת הניגון כנ"ל). ניגון ניע וזשוריצי כו' (ועוה"פ כנ"ל). התחיל לנגן ניעט כו'. אחרי ברכה כיסה שיורי היין שבתוכו) עט נעפקין וע"ג שם ה"טעצל" ולקחו עמו.

יו"ד כסלו, חג הגאולה: נסע לאוהל. בערב נכנס אליו רופא מומחה (על הלב) מבוססן. י"ב כסלו: הר"ר ^{הגאון} הודיע ל"וועד תירגום השיחות לאנגליא" שבמודעות ספרי קה"ת החושים (שמופיסים בעיתון, יודפס ג"כ אודות שיחות הנ"ל).

י"ג כסלו: ע"פ הוראת כ"ק אדמו"ר נדפס קונט' הרושי חתונה (תרפ"ט). וכן קונט' השיחות ותשכ"ט (בגשר לשנת הארבעים דאז) על נייר צהוב. כן הגי' אדמו"ר שיחת י"ג אלול, חשי"ד שמבאר שם מאמר ד"ה לכה ונודי, תרפ"ט ויצא לאור בקונט': "לכה דודי, תשי"ד". נוסח ההקדשה: "לזכות כ"ק אדמו"ר שליט"א והרבנית חי' מושקא שתליט"א ליובל החמישים ליוט החתונה (תרפ"ט-י"ד כסלו-תשל"ט) לאריכות ימים ושנים בריאות ויהי רצון שיראה הרבה נחת מתלמידיו חסידיו ומכלל ישראל וינהיג את כולנו מתוך בריאות הרחבה ונחת ובקרוב טעם יוליכנו קוממיות לארצנו הקדושה".

אחרי תפלת מנחה ניגש א' לאד"ש. בשנת תרפ"ט כשהי' כ"ק אדמו"ר טוהריי"צ נ"ע בארץ הק' ורצה לראות הר הבית נכנס לביתו של הנ"ל (יש לה' קירוב משפחתי עם אד"ש) אד"ש ויבר עמו, ואחר שכבר פתח הולת של ה"זאל" לצאת, סגרו. והמשיך לדבר עהנ"ל אחרי תפלת ערבית אמר אד"ש שיתוועד בשעה 9:30.

אור ליום י"ד כסלו-שנת החמישים לאוי"ש"ט חתונת כ"ק אדמו"ר שליט"א עם הרבנית חי' מושקא שתליט"א: נכנס להתוועד. בשיחה הראשונה דיבר ע"ד הרמז בתורה לחגיגה זו והביא מדרש היווע "כו' אזלת לקרתא אזל בנימוסא". בהמשך ההתוועדות אמר: שהיות שישנם אלו שתואנה/הם מבקשים (בהנוגע ענין הנ"ל) במילא בכרי לצאת לו"ה - מכיון שיש חתנים כאן יעשו על אתר "שבע ברכות" ואלו וואס תואנה/הם מבקשים יתנו להם ג"כ (מהיין) וכל' הגמ', אגברא חמרא אדרדקי כו' (סנהדרין לח). ואו' להם צי מען פארשטייט צי ניט, דארף מען פאלגן ווי מען הייסט זאן, און מען וועט עלטער ווערן וועט מען וויסן. דיבר מאמר ד"ה אשר ברא ששון שמחה חו"כ (תרפ"ט). במאמר

הזכיר כל הרביים וכן הבעש"ט וההו"מ נ"ע. אח"כ רמו שיעשו"ש שבע ברכות". והי' ג' שבע ברכות עם הפסק בין א' להשני... סיפר ג"כ מה שקשנת (תש"ז) החמישיט שנה של כ"ק אדמו"ר הרי"צ נ"ע השתדלו להביא לו בכל יום ספרים נדפסו (בשנגהאי). הורה: שנוסף על מה שנוחנים לחתן מתנה "ש"ס" יחנו לו ג"כ צרף פושקע. וכן דיבר ע"ד ההתעסקות במצות "הכנסת כלה". וכן שחברה נשי ובנות ידפיסו חוברת שכולל בתוכו כל הדינים בקשר לטהרת המשפחה ויעשו וועדים בכל עיר להשגיח ע"ז. צוה לנגן "מלכתחילה אריבער". ניגון אדמוה"ז (ר' בבוח) פ"א. נייע דזשוריצי. פרזות. התחיל לנגן "ניעט...". (ועשה עם ידיו הק' לאות של שמחה). התוועדות נסתיימה בשעה 12:17.

י"ד כסלו, יום חתונת כ"ק אד"ש: בבוקר קראו קריה"ת בספר תורה של משיח. נסע לאוהל. [עפ"ש אד"ש בלהתוועדות שבכל יום של שבע ברכות הביאו לפני הרבי הרי"צ ספרים שנדפסו] - החליטו שבכל יום יתנו לכ"ק אד"ש ספר חדש שמכינים לדפוס או שכבר נדפס. אחר תפלת המנחה נכנסו הזקנים שיחיו ואיחלו אותו כל טוב לכבוד יום חתונתו ואמר אד"ש: ווי גערעדט פריער כל המברך מתברך בברכתו של הקב"ה ש (ברכתו) תוספתו מרובה על העיקר, למטה מעשרה טפחים ובקרוב ממש און הערן בשורות טובות איש מרעהו. (א' אמר לאד"ש שיש כאן אנשים שהיו אז על החתונה ואמר אד"ש:) זאלן זיי זוכה זיין ת צו יובל הששים. (הברכה כבר מוגה). בערב התקיימה מסיבת חסידים לכבוד יום זה. צא"ח כתב לאד"ש ז"ח אודות הנ"ל ושאל אד"ש: מדוע לא היו ריקודים?

י"ז כסלו: כשהלך הביחה-בלילה- (ב"זאל"ה) שבע ברכות וניגנו אשר ברא ששון". עשה אד"ש עם ידיו הק' לאות של שמחה.

ח"י כסלו: הנוסח שאד"ש עונה בעד אשכולים וכד': "נת' ות"ח. ורבר בעתו- בחווש כסלו הוא חודש הגאולה ביום י"ד-ט"ו בו. אזכיר עה"צ. ת"ח על הברכות הזכר מילתי" אמורה בתוה"ק: (ואברכהנה) מקור הברכות) מברכיך, בברכתו של הקב"ה שחוספתו מרובה על העיקר".

ליל י"ט כסלו: נוסח הטע"ג שהואיל אד"ש לשלוח לאנ"ש בכל קצוי תבל לקראת י"ט כסלו, ה'תשל"ט: "לשנה טובה בלימוד החסידות ודרכי תכתבו ותחתמו כולל פעילות רבה בכל המבצעים ובכלל בתורה עבסדה גמ"ח והרי ביום זה הוכפל. בו כי טוב טוב לשמים טוב לבריות וכל זה באנפן דופרצת ולהחיש ביאת מלכא משיח והקל עושה פלא יגאל בזרוע עמו.

/מקום החתימה/

יום י"ט כסלו, יום הגאולה על אדה"ז: א' שלח לכ"ק אד"ש שיחה מכ"ק אדמו"ר הרי"צ וענה כ"ק אד"ש: "נת' ות"ח ורבר בעתו- בחווש כסלו - חודש הגאולה ב"ט בו, אזכיר עה"צ".

י"ט כסלו: התוועד (9:30). דיבר ע"ד הענין של פוה בשלוט (חיבור ב' קצוות)
 ע"ד ארץ הק' אמר: שישתדלו להתישב בכל השטחים בליה א' וכדו'. ואין אחר
 מעשה כלוט. דיבר "סיוס" מס' קידושין, אמר א' הסיבות הוא מפני ששנה זו
 הוא שנת החמישים לניסנאין שלו). אמר מאטר ד"ה א"ר אושעי' צוקת פזרונו גו'
 (תרפ"ט). (תוכן המאמר-פרוות חשב ירושלים בעבודת ה'). דיבר ע"ד ההתוועדיות
 של שבת מכה"ח טבת, נר חמשי דחנוכה, ר"ח טבת ו"זאת חנוכה". צוה לנגן "הכנה
 האפ קאזאק", ניגון אדמוה"ז (ד' בכות) פ"א, נייע דזשוריצי, הושעה את עמך, התחיל
 "ניעט...". בצאתו מהתוועות, לקח עמו הכוס (עם שיורי היין שבתוכו). התוועדות
 נסתיימה 2:15.

כ"ף כסלו: ה בשעה 8:15 לערך התחיל לקבל אנשים ליחידות. אחדים
 מהנכנסים ל"יחידות" סיפרו, אח"כ, מה שמעו וכו'. א' סיפר שנכנס עם בנו ובתו
 ואמר אד"ש שהבן וועט אויפואקסן א רב. והבת תשא רב...
 א' ש"ש שאל לא' (ביחידות) עד מתי יהי' כאן? וענה הנ"ל עד אחר חנוכה, ואמר לו
 אד"ש (בשפת רוסית, שמבטא חביבות המקום): בעסער ווי קיעצו איז ניט פראן, כוונת
 אד"ש הי' - כאן)...

א' (חסיד ובעלז) נכנס, והי' חולה, ואמר לו אד"ש: אין לך "רעצעפט" וכך שאל
 איזה פעמים והנ"ל ענה בכל פעם: לא. ואמר לו אד"ש: שיחפש בכיס שלו, והכניס
 ידיו לשם והוציא רעצעפט, והנ"ל סיפר שלא הי' לו (שום) רעצעפט לפניו...

א' סיפר שאמר לו אד"ש: נקודה התיכונה והפנימיות וואס דאס איז "חינוך".
 כן אמר לו: שישפיע על המחונכים שלו אלו הבנים והבנות.
 בנסו הרבנים הראשיים דדרוט אמריקה. (כ"א, רב הראשי דמדינה פלוניא). סיפרו:
 ששנכנסו-ואד"ש הבין שרוציט לנשק ידיו הק' (ספרדייט), והושיט ידו הק'.
 להרב הראשי דארנגטינה שאל: המצב דיהווים במדינה שלו. הנ"ל ענה הכל בסדר.
 ושאל אד"ש: הרי יש כמה אסורים בבתי כלא. וענה הנ"ל: הם סעראויסטן. וענה
 אד"ש: שצריכיט לחשוב אפילו מיהודי א'. והביא מגמ' יומא (פקוח נפש דוחה...)
 דיבר עט הרבנים של מוינות האחרות דשם. לאיזה מהם דיבר אין לערנען...
 לשני רבנים אמר: שיקליטו לטעיף מה שדורשיט בפני הקהל ואח"כ יופיסו זה
 ויפיצו זה בין היהודים דשם... אאר שיצא א' מהט שאלוהו: כמה זמן הי' שם
 ואמר: ששט לא הרגיש זמן, הוא למעלה מהזמן...
 במשך היחיות בחן כמו ילדיט בלימוד (שלהט) וכך חילק דולארן להנכנסים.
 היחידות נסתיימה לערך 12:40.

כ"א כסלו: גט הערב הי' יחידות... בע"ת (מצרפת) שאל מאד"ש, שמגיעיט לו
 שידוך ורוצה לידע באיזה ענין ידויק בבירור השידוך ואמ' או"ש: שתהי' יראת
 שמיט... לייכל קאפלאן סיפר שאד"ש אמר לו שימסור לראש העיר דצפת: "ער טוט גוט
 אין מיינ רשות" (כנראה כוונתו מה"הנ"ל מסר המפתח דצפת לאד"ש אשתקד).

רב (ראשי) בדרום אפריקה נכנס ליחידות. ואמר לו אד"ש: שישתדל שיהיו מנורות בשביל כ"א שנמצא שם בבית האסורים. כך אמר אד"ש: שצא"ח יכול ללמוד הוראה ממנו בפעולותיו.

הר' ליווי שי' (שחזר ז"ע מרוסיה) נכנס ג"כ הערב. וסיפר לאד"ש: שהחסידיים ברוסיה שרים שם ניגון "אתה הא-ל...". וכן מאחלים לאד"ש כל טוב. והתחיל אד"ש לבכות... הר' ליווי הי' ביחידות שעה 40 מינוט... קבלת היחידות נסתיימה בשעה 12. (הערב הי' פעם הראשונה שווילון החלון הי' פתוח כשנים קדמוניות).

ע"ש"ק: הודיע באיזה רש"י ידבר במוצש"ק-סדר"ה אלה תולדות יעקב. וכן הקש"י: לכאור הי' כו"כ שנים שהי' במנוחה...

מוצש"ק: דיבר ע"ד מבצע חנוכה ששייך גם לנשיט(וער) שיעסקו בזה גם בבית האסורים (וכן בית הרופאים). אחר השיחה כשניגש ר"מ שי' למזוג לו הכוס אמר לו שימזוג מתחילה מהיין שנשאר (מההתוועדות די"ט כסלו). בשיחה שני' אמר: שהסיבה למה שנשתנה זמן ההתוועדות מיום ש"ק למוצש"ק הוא לאתפא חשול"ג ומרירו למיחקא... מאמר ד"ה להבין ענין חנוכה (קעשר ג"כ עמ"ש עה"פ מקול מחצצים גו' צדקה פדיונו) רש"י, לקולוי"צ. בא' השיחות דיבר ע"ד הקות דס-אמר: שזה נוגע אליו (ג"כ) ואח"כ סיים: שכולם יהיו בריאים במילואן ובשלימותן כו' ובאופן דאני ה' רופאן שאז מלכתחילה לא אשיט א עליך... צוה לנגן "מלכתחילה אריבער!" פדה בשלוס גו' אח"כ אמר: עס זיינען פראן די פון צרפה און זיי האבן נאכניט געזונגען דעס ניגון (האדרת והאמונה). ניעט ניעט כו'. אחרי ברכה אחרונה אמר: שיהי' בשמחה תצאו גו'. והתחיל כי בשמחה גו'.

יום א', ערב חנוכה: התפלל מסתה (בביהכ"נ, למטה) ואח"כ הדליקו נר ראשון דחנוכה נסע הביתה. אחרי תפלת ערבית נכנס אליו הר' ליווי שי' (עס אשתו ובנו) להראות לכ"ק אד"ש סרט מחסיוים ברוסיה מתפללים כו' מתוועדים [סיפר לאד"ש שלפני ב' שבועות יצאו שני יהודים מרוסיה והיו כאן בהתוועדות י"ט כסלו/וסיפרו לו שאמרו "חיים וואד"ש ענה להם (בסתם) (הם עשו כמה פעולות בעד יהודים שט). ומכיון ששמעו שאד"ש יש לו... אינם מבינים היאך לא הכירם... וענה אד"ש: שוואס זאל איך טאן קיינער האט מיר ניט געזאגט, ובהתוועדות הבא יושיכם אצלו ואז אדע מי הס...]. הראה לאד"ש הסרט וכן התחיל בהגיד הבית של הרבי נ"ע והאזהל ברוססוב נכן הציגן של הרה"ג הרה"ח כו' הי' לוי"צ. אביו של יבלח"ט אד"ש. אד"ש עמד בכל הזמן שהראה הנ"ל הסרט... (כשיצא מאד"ש הראה אח"כ להת' שיחיו-ב"זאל").

כ"ה כסלו: נסע הביתה בשעה 5:30 ^{אצ"ט} וכן מאמר לימי שבע ברכות של או"ש והיננו/קיבל מענה על זה כ"ו כסלו: א' שלח מכ' וכן מאמר לימי שבע ברכות של או"ש והיננו/קיבל מענה על זה

" נת' ות"ח. ודבר בעתו - בחודש כסלו הוא חודש הגאולה, ובימי חנוכה דמוסיף והולך בנר מצוה ותו"א כו'. אזכיר עה"צ ".

כ"ח כסלו: חזר מ"אוהל" - 5:25. מנחה והרלצת נרות חנוכה (נר ה') (למטה בכיהכ"ג). אחרי 7-8 מינוט-מעריב (ב"זאל"). נסע הביתה, חיכף אחר מעריב.

הרבנית שתליט"א סיפרה שהבית שגר בו הרבי נ"ע ^{היה} בן (שני או) שלש קומות.

ערש"ק פ' מקץ, שבת חנוכה: חזר מביתו בשעה 4:20 (אחר שהדליק נ"ח בביתו).

יום ש"ק פ' מקץ, שבת חנוכה: אחרי ההפטורה נשחזר למקומו שנה ללייכל ואמר לו שיתוועד בכערב (9:0).

מוצש"ק: דיבר ע"ד מעלת מבצע חנוכה (ביום א' שהוא ליל האחרון). ושיעסקו בזה גם בבתי הרופאים וכו'. מאמר ד"ה ואתן ברחמין עמדת להם כו' (תש"א). רש"י (מ"א, נ) לקולוי"צ. אח"כ ויבר שאלו שעסקו בה"פגישה" הצליחו למעלה מהמשוער, ומי שיש לו מנה כו' וכו' ואלו שהיו כאן על הפגישה כשיחזרו למקום, יהיו בבחי' סופח ע"מ להספיד... ע"ד ארץ הק' אטר: שרואין במוחש שהגוי רוצה עוד עניינים כו' ושיעמדו בחוקף (הל' שבת סשכ"ס). צוה לנגן "אני מאמין". אחר שרמז אל שני יהודים מרוסי' (שישבו אצל ר' ליווי שי') שיאמרו "לחיים" - אמר: זינגען א ניגון וואס מען זינגט איצטער אין סאוועטסקע רוסלאנד... והתחיל לנגן גיעט... "ורמז לשרוק... בסיום ההתוועדות אמר שיהי' כי כשמחה... והתחיל לנגן כי בשמחה גו'... א"י דחנוכה: הר' ^(גור) שאל לאד"ש שרוצה לנסוע לווישינגטאן בעת שמשיעים... למשרד שלו, ווענה אד"ש: אם אינו עניין של ע"ז...

אחרי מנחה דיבר אד"ש אל הילדים והילדות שיחיו. תוכן השיחה: הלימוד מנרות חנוכה-נר מצוה ותו"א כו' וכו' (כמו שהי' צ"ל שמן טהור כמו"כ) צ"ל כל ההנהגות ע"פ התורה... אח"כ צוה לומר "תורה צוה... וזכן לנגן "הושיעה את עמך... אח"כ נתן השקית של דיימס להר' העכט ע"מ לחלקם בין הילדים כו' (חנוכה געלט). אח"כ התפלל ערבית ב"זאל", ונסע הביתה (ולא חזר עוד הערב).

זאת חנוכה: אחרי מנחה אמר אד"ש להר' חזקוב שי' שיתוועד חצי שעה לפני השקיעה. נכנס בשעה 4:05. צוה לנגן "הנרות הללו...". (ש. העכט שי' הביא הרולארן). אח"כ התחיל אד"ש לדבר ע"ד עשיית התוועדות ביום זה ^{הא"ע} פ' שלא ראינו אצל רבותינו נשיאנו- אבל מכיון שאין לך יום כו' במילא צ"ל לעו"ז-ב' דמשה, עניין השמחה לבטל הנ"ל. והעיקר- כמו שראינו מהתוועדות שנתקנו כמו י"ט כסלו וי"ב-י"ג חמוז היו מהם תוצאות טובות כחומ"צ כו' שזה אבן הבוחן שהעניין ששין לקדושה כמו"כ בעניין זה. ובפרט שמבואר ברמב"ם שקשור עניין השמחה... בסיום השיחה אמר: שהיות שיש פארמורעטע פנימער שטואלים בכל פעם היחכן בו' אינו מרוצה מחידוש זה, יעשו כמו שעשו אין א פריערדיגע געלעגענהייט-שבע ברכות ומכיון שהרין אז